

**Stockholms
universitet**

Dec 2020

Studiehandledning

Verksamhetsförlagd utbildning II –

Yrkeslärare inriktning allmän

(7,5 hp)

Kurskod: YP21LÄ

VT-2021

Kursansvarig: Janne Kontio

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Kursen VFU II omfattar 25 arbetsdagar, men eftersom vissa skriftliga inlämningsuppgifter ska skickas in är det 22 dagar som ska läggas ut på din VFU-skola. Kursen ligger fr om vecka 13 t o m vecka 23, men det går bra att börja lägga ut VFU-dagar lite tidigare om det passar verksamheten.

Din VFU inleds med att du noggrant studerar de förväntade studieresultat som ingår i kursen (se nedan). Om du inte gjort VFU I eller bytt handledare skriver du utifrån dessa ett brev (också kallad IUP= Individuell utvecklingsplan) till din handledare. Ditt brev/din IUP ska då innehålla:

- en presentation av dig själv
- tidigare ledar-/lärarerfarenhet
- dina förväntningar på VFU-perioden, vilka förmågor du vill utveckla
- vad du vill veta om den målgrupp, gymnasieelever eller vuxenstuderande, som du kommer att möta

När du i din IUP skriver om vilka förmågor du vill utveckla använder du dig också av professionsutvecklingsmatrisen, en matris som är ett försök att med ord precisera vad lärarkunnande består av. Matrisen finns i VFU-handboken. Du utgår också från din självvärdering från VFU I där du beskrivit utvecklingsområden.

Du som är kvar på samma VFU-plats förbereder dig genom att läsa din självvärdering från VFU I där du beskrivit utvecklingsområden för kommande VFU-kurs.

Kontaktuppgifter

Kursens ansvarig lärare är Janne Kontio som enklast nås via epost: janne.kontio@edu.su.se

Tel: 08-120 763 57

Adress: Janne Kontio, Stockholms universitet, IPD, Frescativägen 54, 10691 Stockholm

Kursens administratör: Jolina Ekholm, e-post: jolina.ekholm@edu.su.se

Kursens upplägg och innehåll

De förväntade studieresultaten samt dina önskemål för VFU:n ska vara utgångspunkten för en handlingsplan som du utformar tillsammans med handledaren. Handlingsplanen kan se ut på olika sätt men den ska utformas så att du får möjlighet att uppfylla de kursmål som finns för VFU och också synliggöra dina förmågor för handledaren. Handledningsplanen kan t ex innehålla planerade lektioner, uppgifter som ska göras, deltagande i möten och handledningssamtal. Det är också viktigt att du vid VFU:ns början delger handledaren det material vi från universitetet har tillhandahållit (se VFU-portföljen). Ansvaret ligger på dig som student att din handledare erhåller aktuellt material.

I slutet av din VFU ska du skriva en självvärdering där du med utgångspunkt från kursplanens mål, ditt brev/din IUP och professionsutvecklingsmatrisen utvärderar hur du tycker att du uppfyllt kursens mål samt de egna mål som du ville nå. Ge konkreta exempel på situationer som du varit med om, t ex när och hur du upplevt att din kommunikation med eleverna främjat deras lärande, hur ditt ledarskap utvecklats mm. (Se vidare under kursens examinationsuppgifter om vad som ska ingå i självvärderingen).

Din självvärdering är utgångspunkten för ett samtal med din handledare. Fokus under samtalet blir måluppfyllelse och utvecklingsområden som du tar med dig inför nästa VFU kurs.

När VFU:n är avslutad fyller handledaren i den VFU-rapport som finns digitalt i VFU-portföljen. På den ska det tydligt framgå hur många dagar du varit på VFU-platsen och om de förväntade studieresultaten

uppnåtts. Förväntade studieresultaten för VFU samt bedömningskriterier är utskrivna på VFU-rapporten. Bedömningen som ges är väl godkänd, godkänd eller underkänd. För ett godkänt betyg ska alla förväntade studieresultat ha uppnåtts. Handledaren skickar in VFU-rapporten digitalt. Det är viktigt att vi på universitetet får rapporten, vilket krävs för att du ska bli godkänd på kursen.

När du träffar din handledare ska du se till att handledaren får ett informationsbrev, brev om ersättning, kursplan, professionsutvecklingsmatris (finns i VFU-handboken) samt blir inbjuden i VFU-portföljen. Distribuera också VFU-handboken som fil eller som papperskopia. Alla dessa dokument finns i din VFU-portfölj.

Obs! Under VFU II har vi inget trepartssamtal.

Förväntade studieresultat

- teorier och relevanta nationella styrdokument, samt genomföra och tillsammans med andra utvärdera lektionerna mot målen
- Självständigt och på ett tydligt och strukturerat sätt leda undervisning utifrån adekvata yrkeskunskaper, yrkesdidaktiska och didaktiska kunskaper samt utvärdera styrkor och utvecklingsområden i det egna ledarskapet
- Under handledning, och med hjälp av teorier om lärande och kunskaper om betyg och bedömning, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande, samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna
- Under handledning och yrkesdidaktiska kunskaper använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten
- Under handledning skapa förutsättningar för elever att utvärdera och bedöma sitt eget lärande under olika aktiviteter
- Utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs

VFU-portfölj

Examinationsuppgifterna och övriga uppgifter ska läggas in i din personliga VFU-portfölj. Du kan även använda portföljen för att spara t ex PowerPoint-presentationer, planeringar etc. Om du behöver hjälp kan du få det via portfoljvfu@su.se när det gäller verksamhetsfrågor och helpdesk@it.su.se när det gäller tekniska frågor.

Handlingsplan

I din VFU-portfölj finns en flik "Handlingsplan". Här lägger du in en kort beskrivning av hur du och din handledare har lagt upp din VFU. Vilka dagar ska du vara där, vilka kurser ska du delta i, vilka undervisningstillfällen ska du hålla i, särskilda aktiviteter som du ska delta vid (t ex personalmöte), när ska handledningssamtal ske, auskultering etc. Gör det i början av din VFU II-period. Senast v 13 Momentöversikt och schema

- Uppgift 1 – Attityder och värderingar läggs in i VFU-portfölj. Inlämning senast 6/4.
- Uppgift 2 – Dialog läggs in i VFU-portfölj. Inlämning senast 27/4.
- Uppgift 3 – Min undervisning läggs in i VFU-portfölj. Inlämning senast 18/5.
- Uppgift 4 – Självvärdering lämnas till handledaren och läggs in i VFU portföljen senast 24/5.

Reflektionsforum i VFU-portföljen om bedömning plus återkoppling. Reflektionen lämnas senast 27/5 och återkoppling ges senast 1/6 till gruppmedlemmarna.

Loggbok

Att skriva i loggboken i VFU-portföljen ingår som ett kurskrav. Du behöver inte skriva långa inlägg men du måste skriva reflektioner som har att göra med din VFU vid minst tre tillfällen. Skriv om en avgränsad situation/händelse som fångar din uppmärksamhet, t ex i relation till ledarskap, kommunikation och/eller bemötande.

Beskriv inledningsvis situationen på ett objektivt sätt; vad det var som hände och vilka som var inblandade. När du sedan ska reflektera över situationen kan du t ex ställa frågor som:

- Varför valde du just denna situation?
- Vilka frågor/tankar/känslor väckte situationen hos dig?
- Hur tror du att de olika inblandade upplevde situationen?
- Hur kan situationen förstås utifrån ämnesinnehåll, undervisningsformer, läromedel, kunskapskriterier etc.
- Finns alternativa sätt att agera som lärare i situationen?

Bjud gärna in din handledare så kan hon/han ge kommentarer på det du skrivit.

Examinationsuppgifter

Uppgift 1 – Attityder och värderingar

Det andra lärandemålet i kursen är:

- under handledning och i olika situationer bemöta elever på ett inkännande och respektfullt sätt mot bakgrund av skolans värdegrund enligt nationella styrdokument för gymnasieskolan och vuxenutbildningen, samt identifiera och beskriva egna värderingar och attityder som kan ha betydelse för bemötandet av elever och relatera dessa till skolans värdegrund

Det innebär att du i den här uppgiften ska reflektera över egna värderingar och attityder som kan ha betydelse för bemötandet av elever och relatera dessa till skolans värdegrund.

Uppgiften är att du ska utgå ifrån ett konkret möte mellan dig och en elev. Du ska beskriva själva mötet och reflektera över hur du bemötte eleven samt hur dessa kan ha påverkat mötet. Vilka värderingar och attityder låg till grund för ditt sätt att bemöta eleven? Vad skulle du göra annorlunda om du hamnade i samma situation igen och vad skulle du göra likadant igen och varför? I uppgiften ingår också att du ska relatera ditt bemötande till skolans värdegrund (**se kapitel 1 i Lgy 11**). På vilka sätt agerade du i enlighet med värdegrunden och på vilka sätt gjorde du det eventuellt inte? Referera på vedertaget sätt.

Skriv ca 1-2 A4 sidor och lägg ditt inlägg i **din VFU- portfölj senast den 6/4**.

Uppgift 2 – Dialog

I den här uppgiften ska du visa att du uppfyller delar av detta mål:

- Kommunicera med elever och personal, både i grupp och enskilt, genom att lyssna på ett lyhört sätt, tala och skriva med ett för sammanhanget funktionellt och adekvat språkbruk, samt utvärdera dessa förmågor

Du ska göra en ljudinspelning av ett tillfälle när **du leder en diskussion** om valfritt område (ca 5 min). Det kan vara med **en mindre grupp eller större**. När du lyssnar på ljudinspelningen ska du analysera din egen insats. Vad gjorde du bra? Vad kan utvecklas? Exempel på frågor som kan ställas är: Hur många av eleverna var delaktiga och i vilken utsträckning? Hur gjorde du för att "bjuda" in så många elever som möjligt? Hur tillvaratog du elevernas inlägg i diskussionen, och byggde vidare på dessa? Hittar du ställen i diskussionen där du i efterhand ser att du kunde gått vidare på ett annat sätt genom att t ex tillvarata det som eleverna sagt? Var du otydlig vid något tillfälle? Hur gör du om någon blir alltför "långgrandig" och kanske avviker alltför mycket från ämnet? Låter du någon elev ta alltför mycket plats?

Här är det alltså viktigt att du går in i dialogen och ger konkreta exempel, dvs. inte ge alltför många översiktliga kommentarer i stil med "Jag bemötte eleverna på ett lyhört sätt." I stället lyfter du då fram en sekvens där du tycker att du lyckas med att vara lyhörd, t ex genom att knyta vidare utifrån det eleven säger. Tänk också på att det är din reflektion som är viktigast i den här övningen, inte att du leder en "perfekt" dialog. Att identifiera egna utvecklingsmöjligheter är en viktig del av din professionsutveckling.

Det är viktigt att raderar ljudfilen efter att du använt den inför uppgiften och skrivit din reflekterande text.

Lägg in din text i **din VFU-portfölj senast den 27/4**. Skriv ca 1-2 A4 sidor.

Uppgift 3 - Min undervisning

I den här uppgiften ska du visa att du uppfyller delar av följande lärandemål:

- Självständigt skriva och motivera flera egna planeringar mot tydliga mål som är relaterade till ämnesdidaktiska teorier och nationella styrdokument för gymnasieskolan och vuxenutbildningen, samt genomföra och tillsammans med andra utvärdera aktiviteterna mot målen
- Under handledning, och med hjälp av centrala teorier inom forskning kring betyg och bedömning, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling, samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna

Du ska beskriva och resonera om planeringen och genomförandet av ett kursmoment. Det behöver inte vara en hel kurs men ska inte heller endast vara ett lektionstillfälle. Beskriv hur du planerade undervisningen, genomförandet, vad som blev bra/skulle kunna förbättras, elevernas respons, specifika svårigheter/oförutsedda händelser etc. Du ska också redogöra för hur du planerat för att ge eleverna möjlighet att visa sina kunskaper så att du kan bedöma den.

Använd dig av litteratur som ingått i din yrkeslärarutbildning, minst tre olika titlar, för att motivera och resonera om din planering, undervisning och bedömning. Du kan t ex använda dig av didaktisk forskning, didaktiska teorier, lärandeteorier, teorier om bedömning etc. Tyngdpunkten i din text ska

ligga på dina reflektioner om undervisningen i förhållande till den litteratur du valt, dvs. du ska inte ge alltför stort utrymme åt de mer beskrivande delarna.

Du måste skriva minst 2 och max 3 A4-sidor. Lägg in din text i **din VFU portfölj senast 18/5**.

Uppgift 4 – Självvärdering

I din självvärdering ska du först och främst uppfylla det första lärandemålet nedan, men även delar av övriga:

- utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs
- självständigt och på ett tydligt och strukturerat sätt leda undervisning utifrån adekvata ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper samt utvärdera styrkor och utvecklingsområden i det egna ledarskapet
- under handledning använda minst ett digitalt verktyg i den pedagogiska verksamheten för något eller några av dessa alternativ; kunskapssökande, kommunikation, skapande, lärande eller bedömning av elever samt utvärdera användandet tillsammans med lärare och elever

I självvärderingen ska du utgå från kursens lärandemål och dina egna mål och beskriva konkreta situationer där du tycker att du visat att du uppfyller målen. Redovisa också hur du tillsammans med lärare och elever utvärderat användningen av ett digitalt redskap i undervisningen. Beskriv upplevda styrkor och utvecklingsområden samt erfarenheter som gjort att du utvecklats som lärare. Resonera särskilt om styrkor och utvecklingsområden som handlar om ditt ledarskap. Utvärdera också din utveckling när det gäller självständighet i planering och genomförande av undervisning. Lyft även upp hur du vill arbeta vidare med lärarblivandet i nästa kurs.

Självvärderingen lägger du **ut i din VFU portfölj samt delger din handledare**. Du måste skriva minst 2 och max 3 A4-sidor. Tänk på att inte göra självvärderingen i sista stund, eftersom den bedöms på samma sätt som övriga portföljuppgifter. **Lämnas senast 24/5**.

Reflektionsforum i VFU-portföljen

- Under handledning, och med hjälp av centrala teorier inom forskning kring betyg och bedömning, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling, samt konstruktivt kommunicera bedömningen till eleverna
- Under handledning skapa förutsättningar för elever att utvärdera och bedöma sitt eget lärande under olika aktiviteter

Som avslutning på kursen sker ett reflektionsforum som pågår under v 22. Inför den veckan ska du bjuda in dina gruppmedlemmar till uppgiften i Vfu-portföljen. Ni ska i grupper ta del av och diskutera olika aspekter av bedömning. Du ska lägga ut en text (ca en A4) där du beskriver erfarenheter av hur lärare/handledare kommunicerar sin bedömning till eleverna, och du ska också beskriva hur du varit delaktig i denna kommunikation. Du ska även beskriva dina erfarenheter av hur elever fått tillfälle att utvärdera och bedöma sitt eget lärande och hur du varit delaktig i detta. Beskriv konkreta exempel och reflektera över vad som fungerade bra, mindre bra etc.

Läs och kommentera varandras texter. Vad känner ni igen er i? Vilka lärdomar drar ni? Hur skulle elevers delaktighet och förståelse för bedömning kunna förbättras? Hur kan kommunikationen om bedömning göras bättre? **Din reflektion lämnas in senast 27/5 och återkoppling till gruppen görs senast 1/6**.

Examination och betygsättning

Betygsättning sker med VG, G eller U. För att bli godkänd på kursen krävs att alla uppgifter som beskrivs i studiehandledningen är gjorda och att en godkänd VFU-rapport har mottagits av kursläraren. Kursbetyget blir en samlad bedömning utifrån handledarens bedömning och skriftliga inlämningsuppgifter där handledarens omdöme väger tyngre.

VG

Utöver kriterierna för betyget G:

- kommunicerar studenten med säkerhet och lyhördhet med elever och personal genom att lyssna och ge återkoppling samt tala och skriva på ett tydligt sätt
- leder studenten undervisning med säkerhet utifrån goda yrkes-, yrkesdidaktiska och didaktiska kunskaper och visar hög grad av självständighet och säkerhet i planering och genomförande av undervisning
- visar studenten stor medvetenhet om de didaktiska valens betydelse genom att föra ett resonemang med handledaren om dessa val
- visar studenten goda och fördjupade kunskaper om betyg och bedömning och mycket goda färdigheter i och förståelse för de olika delarna av bedömningsprocessen
- visar studenten goda kunskaper om och färdigheter i hur elevers självbedömning och lärarens formativa bedömning kan användas som redskap för lärande
- visar studenten lyhördhet för elevers behov och utveckling och självständighet i skapandet av förutsättningar för elever att utvärdera och bedöma sitt eget lärande
- visar studenten i skriftliga inlämningsuppgifter utifrån angivna direktiv ett fördjupat och reflektivt förhållningssätt till läraryrket och egen undervisning

G

Studenten uppfyller samtliga förväntade studieresultat

U

Studenten brister helt eller delvis i något av de förväntade studieresultaten

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,

- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning>

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.